

BACH

ORGELBÜCHLEIN
PRELUDES
FANTASIES & PASSACAGLIA
KÅRE NORDSTOGA
MÜLLER ORGAN
ST. BAVO, HAARLEM

BACH

ORGAN WORKS

++

++

DEN LILLE ORGELBOKEN

Orgel = Büchlein.

Worinne einem anfähenden Organisten Anleitung gegeben wird, auff allerhand Arth einen Choral durchzuführen, anbey auch sich im Pedal studio zu habitiren, indem in solchen darinnebefindlichen Choralen das Pedal gantz obligat tractiret wird. Dem höchsten Gott allein zu Ehren, dem Nächsten, draus sich zu belehren.

Den lille orgelboken der begynnerorganisten får innføring i å gjennomføre en koral på de forskjelligste måter. Han kan også dyktiggjøre seg i pedalspill i de koraler der pedalen skal benyttes fullt ut. Gud alene ære. Vi derav skal lære.

Denne en av de aller mest kjente og kjære samlinger av Bachs orgelmusikk ble unnfanget under dramatiske omstendigheter. Vanskelige arbeidsforhold, en oppsigelse og til og med fengsel spøker i bakgrunnen for de 45 orgelkorallene og -koralforspillene.

Etter den pedagogiske forsiden på manuskriptet, i dag i Staatsbibliothek zu Berlin, er det mange tomme sider blant de 45 (+ 1 variant = 46) utkomponerte. Planen var å skrive mer enn tre ganger så mange, i alt 164, og titlene er allerede skrevet øverst på tomme noteark. Hvorfor fullførte han ikke?

Bach-forskerne er som vanlig uenige om datering, men alle knytter dette verket på 92 ark til perioden 1708 – 1717. Da var Bach konsertmester, kammermusiker og hofforganist i Weimar. Kanskje begynte han på Orgelbüchlein allerede tidlig i Weimartiden. Han hadde også noter som kunne brukes med seg fra organiststillingene i Arnstadt og Mühlhausen.

«Helft mir», BWV 613, er den sist komponerte og føyd til i slutten av 1720-årene i Leipzig.

Da hadde han kanskje til hensikt å fullføre samlingen. Men andre prosjekter med mer omfangsrike koralverker gjorde at det korte formatet i Orgelbüchlein kanskje ikke var den mest spennende utfordringen.

De 164 titlene er en vandring gjennom kirkeåret, og rekkefølgen er som i salmebøker både den gang og i dag. Vi føres gjennom advent, jul, nyttår, pasjon, påske, himmelfart, pinse, treenighet, St. Hans og andre kirkelige høytidsdager. Siste del, som er mindre utkomponert, tilhører «cantica omne tempore», salmer til alle tider, som katekisme, høsttakkefest, kristenlivet, etterfølgelse, kirken, krig og fred, dommen, morgen, aften og nåde. (Den eneste komponerte i avsnittet «Christliches Leben» er en av de aller mest spilte og vakreste, «Ich ruf zu dir» BWV 639.)

STRID PÅ SLOTTET

Orgelkrakken i Weimar sto på loftet i slottskirken, over tredje etasje, og det var langt ned til alteret. Hertug Wilhelm Ernst av Sachsen-Weimar var en krevende arbeidsgiver. Til hans store irritasjon pleide Bach omgang med hans nevøer, to unge prinser. Han underviste dem i instrumentale ferdigheter og komposisjon, og en frukt av det er Bachs bearbejdelser av to av prins Johann Ernsts orkesterverker. Under Bachs hånd ble de til orgelkonsertene i G-dur og C-dur.

Kanskje dette var grunnen til at Bach ikke fikk den ventede forfremmelse til kapellmester i 1716. Forbigåelsen var dråpen som fikk begeret til å flyte over, og flytting ble forberedt. Bach fikk et attraktivt tilbud om å bli kapellmester ved hoffet i Köthen. men da han dristet seg til å søke avskjed, ble hertugen rasende. Han ble kastet i fengsel 6. november 1717 «på grunn av halsstarrige forsøk på å fremtvinge sin avskjed». 2. desember ble han «gitt avskjed i unåde ved hoffsekretæren og samtidig løsslatt fra arresten».

Det ble en spesiell adventstid for hofforganisten. Det er all grunn til å tro at den alltid så driftige Bach ikke satt stille og tvunnet tommeltotter i nesten fire uker. Han fikk kanskje notepapir og skrivesaker og skrev videre på Orgelbüchlein? Der var det mange blanke sider å fylle.

Disse koralbearbejdelsene er i et lite format. Kåre Nordstoga bruker under ett minutt på de korteste, og de fleste varer under tre minutter. I de fleste ligger melodien, mer eller mindre utsmykket, i overstemmen. Så kan den komme i korte imitasjoner eller fullstendig kanon i andre stemmer.

Harmoniseringen er som alltid hos Bach så frodig at den kan måle seg med romantikerne nesten hundre år senere. Mange observatører, ikke minst Albert Schweitzer, har gjennom tidene funnet musikalske effekter fulle av teksttolkning og symbolikk. En tekst om julens engler har naturlig nok en lys karakter, mens en tekst om langfredag er i en femstemmig sats, kanskje med tanke på Jesu fem sår. Adams syndefall illustreres med fallende bevegelse og store sprang nedover. Alltid har Bach grepet og beriket grunnkarakteren i tekst og melodi slik at hver eneste, også de korteste, fremstår som perler.

Hva ville Bach med *Orgelbüchlein*?

Det er mulig at utgangspunktet var hofforganistens eget behov til gudstjenestene i slottskirken i Weimar. Noteheftet er utformet slik at man slipper å bla, og det er flere noteringer til praktisk bruk. Men prosjektet vokste.

Tittelsiden angir at det er en lærebok, men tittelen er tilføyd noen år senere. Bach var en anerkjent komposisjonslærer, og det å ha en læretid hos ham på CV-en var en god kvalifikasjon. Særlig i hans siste år i Leipzig hadde han en stor flokk studenter som kunne skryte av å være Bach-elev. Nyere forskning (Koska 2019) har registrert 50 privatelever i

Leipzig og oppgir ytterligere 38 navn på mulige elever.

For ettertiden har Orgelbüchlein blitt en skattkiste å øse av. Mendelssohn, Reger og Busoni skrev klaverutgaver. For Schumann, Brahms og Reger og tallrike komponister fram til vår egen tid, også i Norge, har Orgelbüchlein-stilen vært en inspirasjon i koralstilen med sin konsentrerte utforming i melodi, polyfoni og harmonikk.

Bach løfter opp de mest sentrale salmene, de samme som vi ofte bruker i dagens kirkeliv. «Nun komm, der Heiden Heiland», «Puer natus in Bethlehem», «Vom Himmel hoch», «In dulci jubilo», «O Lamm Gottes», «Christ lag in Todesbanden», «Komm, Gott, Schöpfer, heiliger Geist» og «Liebster Jesu, wir sind hier» er de mest kjente. Han gir det klassiske salmererepertoaret nye dybder gjennom sin geniale forening av tekst og rik musikalsk utforming.

FEM PRELUDIER/ FANTASIER OG FUGER

Fantasia og fuge i c-moll BWV 537: Valget av c-moll antyder en sorgstemning som blir forsterket av den stigende seksten, som i «Erbarme dich» fra Matteuspassjonen. Fugetemets stigende halvtone-trinn etter den innledende tonegjentakelsen kan ses på som et oppstandelsesmotiv som beseirer sorgen (Hoffmann). At fugen i det hele tatt er tilgjengelig for oss, skyldes at manuskriptet ble brukt som innpakningspapir, men ble reddet i siste liten!

Preludium og fuge i d-moll BWV 539: Det innledende preludiet er for manual. Den spretne fugen likte Bach så godt at han brukte den tre ganger, også i fiolinsonate i g-moll og som fuge for lutt i g-moll.

Preludium og fuge i G-dur BWV 541: I 1733 ville 23 år gamle Wilhelm Friedemann bli organist i Dresden. Til prøvespillet i Sophiekirken skrev pappa Johann Sebastian ut en kopi av dette verket slik at eldstegutten kunne imponere. Ikke rart at han fikk jobben gjennom dette spenstige verket der også valget av tonearten G-dur angir en positiv stemning. Fader Bach hadde selv spilt det i Dresden på en konsert to år før.

Fantasia og fuge i g-moll BWV 542: I 1720, da Bach var ved slottet i Køthen, fikk han lyst til å arbeide i kirken igjen. Han søkte stillingen i Jacobikirken i Hamburg, og selv om han spilte dette virtuose verket, ble han ikke ansatt. (En Guds lykke for Leipzig tre år senere!)

Den lidenskapelige og harmonisk dristige fantasien med to meditative avsnitt levde sitt eget liv før den ble koblet sammen med fugen. Det lystige fugetemaet er en folkeviser fra Nederland, «Ik ben gegroet van» («Jeg blir møtt fra»).

Bachs biograf Spitta mener at første-framførelsen i Hamburg var en improvisasjon over temaet og at valget av en nederlandsk melodi var en hyllest til Hamburg-organisten Adam Reinken, som Bach beundret og kjente.

Pedalstemmen er krevende, og i en avskrift er det notert, muligens et sitat fra sønnen Carl Philipp Emanuel: «Det aller beste pedalstykket av herr Johann Sebastian Bach.» Ikke uten grunn har verket fått tilnavnet «Den store Fantasi og fuge».

Preludium og fuge i C-dur BWV 547: Preludiet vugger kraftfullt oppover i 9/8 takt i en sats som Albert Schweitzer kalte «majestetisk monoton». Fugen utforsker lenge manualet i firstemmig sats før pedalen setter storslagent inn med enda en stemme og skaper en av Bachs få femstemmige fuger. Den avanserte stilen gjør dette til et av Bachs sene orgelverker, fra 1740-årene i Leipzig.

PASSACAGLIA BWV 582

At Bach var en internasjonalt orientert komponist, viser seg når han valgte et fransk tema som utgangspunkt for sitt største orgelverk. (Noen mener at det er skrevet for et pedalcembalo). André Raison var organist i Paris i Solkongens tid, og da Bach kom over en messe fra 1688, falt han for dette temaet som streber trassig oppover, opprinnelig i g-moll.

Verket er komponert før 1714 som er dato for det eldste manuskriptet. Noen (Zehnder 1990) peker på en figurasjonsteknikk fra den første tiden i Weimar, beslektet med begynnelsen av Orgelbüchlein, kanskje omkring 1713.

Buxtehude spøker i bakgrunnen for et slikt variasjonsverk, og Bach hadde sterke minner fra turen åtte år tidligere til Lübeck. Da strakk han en fire ukers permisjon til ulovlige fire måneder for å oppleve musikklivet rundt Buxtehude.

Men eleven overgår sin læremester. Bachs tema er åtte takter, mens Buxtehude vanligvis brukte firetakters temaer. Bach er mer kompleks med variert rytmikk og med et rikt flettverk av overstemmer. Etter tjue variasjoner kroner han originalt nok verket med en fuge.

Mange (bl.a. Marie-Claire Alain) har lagt teologisk symbolikk inn i dette instrumentalverket, som at midt i passacagliaen er det advent gjennom et sitat fra Bachs bearbeidelse av «Nun komm, der Heiden Heiland». Andre mener at den gammeldagse passacagliaen representerer Det gamle testamentet og den nyskapende fugen Det nye testamentet. Første del kan sees som de ti bud med passacagliatemaet ti ganger. Den neapolitanske sekstakkorden mot slutten (ved 14' i Nordstogas innspilling) står for korsfestelsen før den forløsende duravslutningen. Hovedtemaet kommer 21 ganger i passacagliaen og speilvendt 12 ganger i fugen, til sammen 33 ganger, like mange som årene i Jesu liv. 21 kan ses på som 3

X 7, treenigheten og det perfekte tallet 7, bl.a. i Åpenbaringen 4,5: «Guds sju ånder».

Også musikalsk har verket inspirert til nytenkning. Allerede i 1864 kom det første orkesterarrangementet av passacagliaen, og så fulgte Stokowski, Respighi, Ormandy og mange andre. Reger skapte en utgave for to klaverer, og forfatteren Jean Cocteau og koreografen Roland Petit brukte den i balletten «Den unge mann og døden» (Paris 1946). Der slutter denne passacagliaen over alle passacagliaer med at Døden som en kvinne fører mannen høyt over takene i Paris - der Bach fant sitt tema!

— **Torkil Baden**

THE LITTLE ORGAN BOOK

Orgel = BÜCHLEIN. Worinne einem anfahenden Organisten Anleitung gegeben wird, auff allerhand Arth einen Choral durchzuführen, anbey auch sich im Pedal studio zu habilitiren, indem in solchen darinnebefindlichen Chorale das Pedal gantz obligat tractiret wird. Dem höchsten Gott allein zu Ehren, dem Nächsten, draus sich zu belehren.

Little Organ Book, in which a beginning organist is given instruction in performing a chorale in a multitude of ways, and also in mastering the use of the pedal, since in the chorales offered here the pedal is used to its full extent. Glory be to God alone, thereby may we our knowledge hone.

This collection, one of the most familiar and beloved of all Bach's organ music, was conceived under dramatic circumstances. Difficult working conditions, a dismissal, and even the haunting prospect of prison form the backdrop of the 45 organ chorales and chorale preludes.

Following the instructive title page of the manuscript, which today is kept in the Staatsbibliothek in Berlin, there are many empty pages among the 45 (+ 1 variant = 46) pages of compositions. The plan was to write more than three times as many, a total of 164, and the titles are already written at the top of the empty pages. Why did he not complete them?

Bach scholars disagree as usual on the dating, but they all place this work of 92 sheets in the period 1708–1717. Bach served at that time as concertmaster, chamber musician and court organist in Weimar. He may have begun working on his Orgelbüchlein early in this Weimar period. He had brought along music that could be used from his previous positions as organist in Arnstadt and Mühlhausen.

“Helft mir” BWV 613 is the last one he composed and added in the late 1720s in Leipzig. He may have intended to complete the collection at that time, but other projects with more extensive chorale works perhaps rendered the short format in Orgelbüchlein less challenging.

The 164 titles are a journey through the church year, and the sequence is the same as found in the hymnals then and now. We are led through Advent, Christmas, New Year's, Passion, Easter, Ascension, Pentecost, Holy Trinity, Feast of Saint John, and other Church red-letter days. The last part, which is less floridly composed, belongs to “cantica omne tempore”, hymns for a variety of occasions, such as catechism, thanksgiving, Christian life, succession, the Church, war and peace, judgement, matins, vespers and grace. (The only piece composed in the section “Christliches Leben” is one of the most often played and most beautiful, “Ich ruf zu dir” BWV 639.)

QUARREL AT THE CASTLE

The organ bench in Weimar was in the loft of the castle church, above the third floor, and it was a long way down to the altar. Wilhelm Ernst, Duke of Saxe-Weimar, was a demanding employer. To his great dismay, Bach was in the habit of spending time with the Duke's nephews, two young princes. He taught them instrumental skills and composition, and a result of this is Bach's arrangements of two orchestral works of Prince Johann Ernst. Under Bach's hand they became the organ concertos in G major and C major.

This was perhaps the reason that Bach did not receive the expected promotion to kapellmeister in 1716. The rebuff was the straw that broke the camel's back, and he made plans to leave. He received an attractive offer to serve as kapellmeister at the court in Köthen, but when he dared to submit his resignation, the

Duke became enraged. Bach was jailed on 6 November 1717 for “too stubbornly forcing the issue of his dismissal”. On 2 December he was “freed from arrest by the court secretary with notice of his unfavourable discharge”.

It was an unusual Advent for the court organist. There is every reason to believe that the resourceful Bach did not sit quietly twiddling his thumbs during the next four weeks. Did he perhaps receive staff paper and continue working on his Orgelbüchlein? He had many blank pages to fill.

These chorale arrangements are in small format. Kåre Nordstoga's renditions of the shortest ones last less than one minute each, and most are under three minutes. In most of the chorales, the melody, embellished to a greater or lesser extent, lies in the upper part. It then appears in short imitations or complete counterpoint in other parts.

The harmonization is, as always with Bach, so lush that it can bear comparison with the Romanticists fifty to a hundred years later. Many observers, not least Albert Schweizer, have over the years found musical effects full of text interpretation and symbolism. There is, naturally enough, a luminous quality to a text about Christmas angels, while a text about Good Friday is in a five-part movement, perhaps with a view to the five wounds of Jesus. Adam's fall from grace is illustrated with falling motion and large downward leaps. Bach always grasps and enriches the basic qualities of the text and melody in such a way as to turn them into gems each and every one, even the shortest among them.

What did Bach intend with his Orgelbüchlein?

It is possible that as court organist he initially intended to use it for his own purposes in the regular worship services at the castle church in Weimar. The booklet was arranged so that one

did not have to turn pages, and there are a few notes for practical use. But the project grew.

The title page indicates that it is an instructional book, but the title was added some years later. Bach was an eminent teacher of composition, and a CV showing one had studied with him was a good qualification. Especially in his last years in Leipzig he had a large group of students who could boast of being Bach pupils. Recent research (Koska 2019) has recorded 50 private pupils in Leipzig and reveals an additional 38 names of possible pupils.

Orgelbüchlein has become a treasure chest for posterity to dip into. Mendelssohn, Reger and Busoni wrote piano editions. For Schumann, Brahms and Reger and numerous composers up to our own time, in Norway as well, the Orgelbüchlein style has been an inspiration in chorale style with its concentrated elaboration in melody, polyphony and harmony.

Bach elevates the most important hymns, the same ones often used in church life today. “Nun komm, der Heiden Heiland”, “Puer natus in Bethlehem”, “Vom Himmel hoch”, “In dulci jubilo”, “O Lamm Gottes”, “Christ lag in Todesbanden”, “Komm, Gott, Schöpfer, heiliger Geist”, and “Liebster Jesu, wir sind hier” are the most familiar. He adds new depth to the classic hymn repertoire through an ingenious union of text and opulent musical elaboration.

FIVE PRELUDES / FANTASIAS AND FUGUE

Fantasia and Fugue in C minor BWV 537: The choice of C minor suggests a mood of sorrow that is intensified by the ascending sixth, as in “Erbarme dich” from the St Matthew Passion. The fugue theme's ascending half-tone step following the repetitive notes in the opening can be regarded as a resurrection motif that triumphs over sorrow (Hoffmann). That we

even have the fugue today is due to the fact that the manuscript was used as wrapping paper, but was salvaged at the last moment!

Prelude and Fugue in D minor BWV 539: The introductory prelude is for the manual. Bach liked the spirited fugue so well that he used it three times, including in the violin sonata in G minor and the fugue for lute in G minor.

Prelude and Fugue in G major BWV 541: In 1733 the 23-year-old Wilhelm Friedemann wished to be hired as organist in Dresden. For his audition in St. Sophia's Church, papa Johann Sebastian wrote out a copy of this work so that his eldest son could make a good impression. Not so strange that he got the position with his performance of this lively work in which the choice of the key of G major generates a positive mood. Father Bach himself had played it in a concert in Dresden two years earlier.

Fantasia and Fugue in G minor BWV 542: In 1720, while Bach was employed at the castle in Köthen, he felt the desire to work in the church again. He applied for a position at St. James Church in Hamburg, and even though he played this virtuosic work at his audition, he was not hired. (A godsend for Leipzig three years later!)

The passionate and harmonically daring fantasia with two meditative sections lives its own life before connecting with the fugue. The cheerful fugue theme is a traditional folk tune from the Netherlands, "Ik ben gegroet van" ("I am greeted by").

Bach's biographer Spitta believes that the first performance in Hamburg was an improvisation on the theme and that the choice of a Dutch melody was a homage to Hamburg organist Adam Reinken, whom Bach admired and knew.

The pedal part is demanding, and a copy of the piece contains a note, possibly a quote from son Carl Phillip Emanuel, reading: "The very best pedal part by Herr Johann Sebastian Bach." It is

not without reason that the work is also referred to as "The Great Fantasy and Fugue".

Prelude and Fugue in C major BWV 547: The prelude sways upward in 9/8 time signature that Albert Schweitzer called "majestic monotony". The fugue explores the manual in a four-part movement before the pedal makes a grand entrance, adding yet another part and creating one of Bach's few five-part fugues. The advanced style makes this one of Bach's late organ works, from the 1740s in Leipzig.

PASSACAGLIA BWV 582

That Bach was a composer with international orientation is shown by his choice of a French theme as the basis of his greatest organ work. (There are some who believe that it was written for a pedal harpsichord.) André Raison was an organist in Paris at the time of the Sun King, and when Bach came across a mass from 1688, he fell for the theme, which aspires determinedly upwards, originally in G minor.

The work was composed before 1714, which is the date of the oldest manuscript. Some (Zehnder 1990) point to a figuration technique from Bach's first stay in Weimar, related to the beginning of Orgelbüchlein, perhaps around 1713.

Buxtehude lurks in the background of a work of variations of this kind, and Bach had strong memories of his journey to Lübeck eight years earlier. He had at that time stretched a four-week leave of absence into a four-month stay without permission, in order to experience the musical life flourishing around Buxtehude.

But the pupil surpassed his master. Bach's theme comprises eight bars, while Buxtehude usually used four-bar themes. Bach is more complex with varied rhythm and with an opulent latticework of upper parts. After twenty

variations, he crowns the work in his original manner with a fugue.

Many (including Marie-Claire Alain) have found theological symbolism in this instrumental work, such as Advent in the middle of the passacaglia through a quote from Bach's arrangement of "Nun komm, der Heiden Heiland". Others believe that the old-fashioned passacaglia represents the Old Testament and the innovative fugue the New Testament. The first part can be seen as the Ten Commandments with the ten repetitions of the passacaglia theme. The Neapolitan sixth chord toward the end (at 14' in Nordstoga's recording) stands for the crucifixion prior to the liberating major-mode conclusion. The main theme appears 21 times in the passacaglia and inverted 12 times in the fugue, all together 33 times, equal to the number of years Jesus lived. 21 can be seen as 3 x 7, the Trinity and the perfect number 7, including in Revelations 4,5: "The seven spirits of God".

Also musically the work has inspired new thinking. By 1864 there was already a first orchestral arrangement of the passacaglia, and then came Stokowski, Respighi, Ormandy, and many others. Reger created a version for two pianos, and the author Jean Cocteau and choreographer Roland Petit used it in the ballet "The Young Man and Death" (Paris 1946). In it, this passacaglia of all passacaglias ends with Death as a woman leading the man high above the rooftops of Paris — there where Bach found his theme!

- **Torkil Baden**

KÅRE NORDSTOGA — ORGEL

Kåre Nordstoga (f. 1954) er utdannet ved musikkhøgskolen i Oslo med bl.a. Søren Gangfløt, Bjørn Boysen og Kaare Ørnung som lærere. Etter debutkonserten i 1978 studerte han videre hos David Sanger i London og var en tid organist i Ullern kirke før han kom til Oslo domkirke i 1984. Han har også vært tilknyttet Norges musikkhøgskole, hvor han i 1994 ble utnevnt til professor.

Som domorganist i Oslo domkirke fremfører Nordstoga jevnlig et stort orgelrepertoar, bl.a. har han to ganger gitt populære konserttrekker med Bachs samlede orgelverker. Han har dessuten spilt inn CD-er med orgelmusikk av Bach, Brahms, Franck, Widor og Liszt, en innspilling med alle Bachs fiolinsonater i samspill med Geir Inge Lotsberg på domkirkens kororgel, og for øvrig flere plater med norsk orgelmusikk. Bach-innspillingene har høstet svært gode kritikker, og to ganger har de blitt nominert til Spellemannprisen.

Nordstoga er en aktiv konsertorganist. De siste årene har han vært solist med symfoniorkestrene i Oslo, Bergen og Trondheim, og i utlandet har han blant annet vært invitert til den internasjonale orgelfestivalen i Aarhus, Notre Dame i Paris og Musashino kultursenter i Tokyo. For sin aktive innsats i musikklivet ble han tildelt Lindemanprisen for 2006.

KÅRE NORDSTOGA — ORGAN

Kåre Nordstoga (b. 1954) studied at the Norwegian Academy of Music under Søren Gangfløt, Bjørn Boysen, and Kaare Ørnung, among others. Following his debut concert in 1978, he continued his studies under David Sanger in London, and he was for a time organist at Ullern Church, before coming to Oslo Cathedral in 1984. He has also been associated with the Norwegian Academy of Music, where he was appointed professor in 1994.

As cathedral organist at Oslo Cathedral, Nordstoga frequently performs a large repertoire, which has included two popular concert series with Bach's complete organ works. His recordings include the organ music of Bach, Brahms, Franck, Widor, and Liszt, all of Bach's violin sonatas recorded on the cathedral's chancel organ in collaboration with violinist Geir Inge Lotsberg, as well as several recordings of Norwegian organ music.

Nordstoga is an active concert organist. In recent years he has been soloist with the symphony orchestras of Oslo, Bergen, and Trondheim, and he has been invited to organ festivals abroad, including Aarhus, Notre Dame in Paris, and Musashino Cultural Center in Tokyo. In 2006 he was awarded the Lindeman Prize for his active contribution to musical life.

CHRISTIAN MÜLLER ORGAN 1735 – 1738 ST. BAVO HAARLEM

STOPLIST

HOOFDWERK

Praestant 1,2 st.16'
Bourdon 16'
Octaaf 1,2 st. 8'
Roerfluit 8'
Viola di Gamba
(conisch) 8' 1
Roerquint 6'
Octaaf 4'
Gemshorn 4'
Quint-praesant 3'
Woudfluit 2'
Tertiaan 2 st. 2'
Mixtuur 4-10 st. 2-8'
Scherp 6,7,8 st. 11/2' 1
Trompet 16'
Trompet 8'
Hautbois 8'
Trompet 4'

RUGPOSITIEF

Praestant 2 st. 8'
Quintadena 8' 1
Holpijp 8'
Octaaf 4'
Fluit Douce 4'
Speelfluit 3'
Super Octaaf 2'
Sesquialter 2, 3, 4 st.
Cornet 4 st. discant
Mixtuur 6, 8 st. 1'
Cymbaal 3 st. 1
Fagot 16'
Trompet 8'
Trechter regaal 8' 1
Tremulant

BOVENWERK

Quintadena 16'
Praestant 2 st. 8
Quintadena 8'
Baarpijp 8'
Octaaf 4'
Flagfluit 4'
Nasard 3
Nachthoorn 2'
Flageolet 1 1/2'
Sesquialter 2 st.
Mixtuur 4,5,6 st.2' 1
Cymbaal 3 st. (+terts) 2
Schalmel 8'
Dolceaan 8'
Vox humana 8'
Tremulant

PEDAAL

Principaal 32'
Praestant 16'
Subbas 16' 1
Roerquint 12'
Octaaf 8'
Holfluit 8'
Quintpraestant 6'
Octaaf 4'
Holfluit 2'
Mixtuur 6-10 st. 2 2
Ruischpijp 4 st. (+terts)
3' 1
Bazuin 32'
Bazuin 16'
Trompet 8'
Trompet 4'
Cink 2'

- 1) Newly made in 1961
- 2) Added to the disposition in 1961

All pipes of all stops (64) are made of metal.

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685–1750) *ORGELBÜCHLEIN* PRELUDES, FANTASIES & PASSACAGLIA

CD I

FANTASIA ET FUGA IN G, BWV 542

1. I. FANTASIA (06:29)
2. II. FUGA (06:52)

FANTASIA ET FUGA IN C, BWV 537

3. I. FANTASIA (05:01)
4. II. FUGA (04:38)

PRÆLUDIUM ET FUGA IN G, BWV 541

5. I. PRÆLUDIUM (03:27)
6. II. FUGA (05:26)

PRÆLUDIUM ET FUGA IN D, BWV 539

7. I. PRÆLUDIUM (02:23)
8. II. FUGA (06:03)

PRÆLUDIUM ET FUGA IN C, BWV 547

9. I. PRÆLUDIUM (04:48)
10. II. FUGA (06:02)

11. PASSACAGLIA, BWV 582 (14:49)

TT: 66:05

CD II

1. NUN KOMM, DER HEIDEN HEILAND,

BWV 599 (01:32)

2. GOTT, DURCH DEINE GÜTE,

BWV 600 (01:11)

3. HERR CHRIST, DER EINGE GOTTES SOHN,

BWV 601 (01:48)

4. LOB SEI DEM ALLMÄCHTIGEN GOTT,

BWV 602 (00:56)

5. PUER NATUS IN BETHLEHEM,

BWV 603 (00:57)

6. GELOBET SEIST DU, JESU CHRIST,

BWV 604 (01:27)

7. DER TAG, DER IST SO FREUDENREICH,

BWV 605 (02:09)

8. VOM HIMMEL HOCH, DA KOMM ICH HER,

BWV 606 (00:59)

9. VOM HIMMEL KAM DER ENGEL SCHAAR,

BWV 607 (01:16)

10. IN DULCI JUBILO,

BWV 608 (01:30)

11. LOBT GOTT, IHR CHRISTEN, ALLZUGLEICH,

BWV 609 (01:07)

12. JESU, MEINE FREUDE,

BWV 610 (02:12)

13. CHRISTUM WIR SOLLEN LOBEN SCHON,

BWV 611 (01:49)

14. WIR CHRISTENLEUT,

BWV 612 (01:56)

15. HELFT MIR GOTTES GÜTE PREISEN,

BWV 613 (01:28)

16. DAS ALTE JAHR VERGANGEN IST,

BWV 614 (02:16)

17. IN DIR IST FREUDE,

BWV 615 (02:59)

18. MIT FRIED UND FREUD ICH FAHR DAHIN,

BWV 616 (01:54)

19. HERR GOTT, NUN SCHLEUSS DEN HIMMEL AUF,

BWV 617 (02:31)

20. O LAMM GOTTES, UNSCHULDIG,

BWV 618 (03:59)

21. CHRISTE, DU LAMM GOTTES,

BWV 619 (01:08)

22. CHRISTUS, DER UNS SELIG MACHT,

BWV 620 (01:59)

23. DA JESUS AN DEM KREUZE STUND,

BWV 621 (01:37)

24. O MENSCH, BEWEIN DEIN SÜNDE GROSS,

BWV 622 (05:33)

25. WIR DANKEN DIR, HERR JESU CHRIST,

DASS DU FÜR UNS GESTORBEN BIST,

BWV 623 (01:04)

26. HILF GOTT, DASS MIR'S GELINGE,

BWV 624 (01:30)

27. CHRIST LAG IN TODESBANDEN,

BWV 625 (01:22)

28. JESUS CHRISTUS, UNSER HEILAND,

BWV 626 (01:00)

29. CHRIST IST ERSTANDEN,

BWV 627 (04:20)

30. ERSTANDEN IST DER HEILIGE CHRIST,

BWV 628 (00:57)

31. ERSCHIENEN IST DER HERRLICHE TAG,

BWV 629 (01:03)

32. HEUT TRIUMPHIRET GOTTES SOHN,

BWV 630 (01:36)

33. KOMM, GOTT, SCHÖPFER, HEILIGER GEIST,

BWV 631 (00:51)

34. HERR JESU CHRIST, DICH ZU UNS WEND,

BWV 632 (01:44)

35. LIEBSTER JESU, WIR SIND HIER,

BWV 633 (02:24)

36. DIES SIND DIE HEILGEN ZEHN GEBOT,

BWV 635 (01:27)

37. VATER UNSER IM HIMMELREICH,

BWV 636 (01:41)

38. DURCH ADAMS FALL IST GANZ VERDERBT,

BWV 637 (01:33)

39. ES IST DAS HEIL UNS KOMMEN HER,

BWV 638 (01:12)

40. ICH RUF ZU DIR, HERR JESU CHRIST,

BWV 639 (02:26)

41. IN DICH HAB ICH GEHOFFET, HERR,

BWV 640 (00:57)

42. WENN WIR IN HÖCHSTEN NÖTHEN SEIN,

BWV 641 (02:04)

43. WER NUR DEN LIEBEN GOTT LÄSST WALTEN,

BWV 642 (01:53)

44. ALLE MENSCHEN MÜSSEN STERBEN,

BWV 643 (01:26)

45. ACH WIE NICHTIG, ACH WIE FLÜCHTIG,

BWV 644 (00:56)

TT: 80:01

RECORDED IN ST. BAVO, HAARLEM,
10-12 SEPTEMBER 2019

PRODUCER: VEGARD LANDAAS

BALANCE ENGINEER: THOMAS WOLDEN

EDITING: VEGARD LANDAAS

MASTERING: THOMAS WOLDEN

BOOKLET NOTES: TORKIL BADEN

ENGLISH TRANSLATION: JIM SKURDALL

BOOKLET EDITOR: HEGE WOLLENG

COVER DESIGN: ANNA-JULIA GRANBERG / BLUNDERBUSS

COVER PHOTO: THOMAS WOLDEN

ARTIST PHOTO: ANNA-JULIA GRANBERG / BLUNDERBUSS

LAWO

LWC1211 © 2021 LAWO © 2021 LAWO CLASSICS
www.lawo.no